

เปิดโมเดล ไทย-สิงคโปร์ ลู่ฝุ่น-มลพิษ

ปัญหาหมอกควันพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตลอด
1-2 เดือนที่ผ่านมาสร้างผลกระทบทั้งทางด้าน
เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว (อ่านต่อหน้า 8)

ต่อจากหน้า 1

ผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ต้องเผชิญกับหมอกควันที่สาเหตุหลักมาจากการเผาป่า จนทำให้ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอนหรือ PM2.5 ทำสถิติสูงสุดเกินค่ามาตรฐานที่ 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) ในหลายจังหวัดโดยเฉพาะเชียงราย และเชียงใหม่

สถานการณ์หมอกควันที่รุนแรงในรอบหลายปีทำให้เกิดข้อเสนองจากเครือข่ายภาคประชาชน นักวิชาการ กลุ่มเอ็นจีโอเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

รศ.ดร.วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (มฟล.) เสนอทางออกว่า ปัญหาหมอกควัน ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ แต่หมายถึงปัญหาของอีกหลายจังหวัด โดยเฉพาะทางภาคเหนือ และกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าเป็นพม่า สปป.ลาว จีน กัมพูชา เวียดนาม จะไม่

สามารถแก้ไขเพียงจุดเดียวได้ จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาทั้งระบบ ในวงเสวนา “MFU Voice for Clean Air” ของนักวิชาการ ราชการ เอกชนและประชาชน เห็นว่าการแก้ไขปัญหาคือ การยกระดับความสำคัญของปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็กให้เป็นปัญหาของอาเซียน และขอให้บรรจุเป็นวาระสำคัญของการประชุมอาเซียนเพื่อหาข้อยุติในการแก้ปัญหาร่วมกัน อย่างเร่งด่วนและเป็นรูปธรรม พร้อมจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันการเกิดไฟป่าและการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กในระดับอาเซียน จัดตั้งหน่วยประสานงานการแก้ไขปัญหาหมอกควันฝุ่นละอองขนาดเล็กอย่างถาวร เพื่อการแก้ไขอย่างฉับพลันและยั่งยืน จัดตั้งเครือข่ายในระดับท้องถิ่น

ส่วนแผนระยะยาวของกองทัพภาคที่ 3 นั้น พล.ต.บัญชา ดุริยพันธ์ รองแม่ทัพภาคที่ 3 ให้จังหวัดเชียงใหม่จัดทำโมเดลระบบ “ป่าเปียก” และแนวกันไฟตามที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี สั่งการ โดยใช้ “ดอยหลวง” อ.เชียงดาว เป็นโมเดล ระดมความคิดเพื่อให้ดอยหลวงเป็นป่าชุ่มชื้น ไม่แห้ง ไม่ติดไฟง่าย ไม่เป็นที่เกิดควันพิษในปืหน้าและปีต่อไป เน้นคำว่าปลอดไฟบนดอยและปลอดไฟในใจคน เพื่อส่งต่อไปยังพื้นที่อื่นต่อไป

อีกแนวทางหนึ่งที่ “เครือข่ายแก้ไขหมอกควันเชียงใหม่” ได้ยื่นหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เสนอการแก้ปัญหา 3 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน ประกาศปัญหาหมอกควันเป็นวาระเร่งด่วน ส่วนระยะกลาง ช่วง 1-3 ปี ให้บูรณาการสถาบัน

การศึกษา หน่วยงานรัฐ และองค์กรเอกชน เพื่อรวบรวมรายชื่อหน่วยงานและองค์ความรู้ เทคโนโลยี การสื่อสาร เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหา

และระยะยาว โดยจัดการการเผาอย่างเป็นระบบ มีแผนการจัดการขยะ ตัดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นในระดับชุมชน รวมทั้งผลักดันให้เรื่องหมอกควันเป็นวาระจังหวัด มีการวางแผน 10 ปี บูรณาการหน่วยงานสถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐ และองค์กรเอกชน รวมถึงใช้ข้อมูลจากการศึกษาแหล่งกำเนิดควันในการวางแผนปฏิบัติงาน ตั้งเป้าลดมลพิษลง ย้ายสนามบินออกไปตั้งนอกตัวเมือง ส่งเสริมให้เกิดระบบขนส่งมวลชน ปรับปรุงเส้นทางจักรยานและทางเดิน ปลูกต้นไม้ริมทาง ส่งเสริมการทำ

เกษตรทางเลือก กำหนดมาตรการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เป็นต้นเหตุของการเผา โดยผู้รับซื้อต้องรับผิดชอบจัดการต่อซึ่ง ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้เล็งเห็นความสำคัญของการร่วมกันแก้ไขปัญหา

รวมถึงสร้างความร่วมมือกับนานาชาติศึกษาโมเดลต่างประเทศ เช่น การนำนโยบาย “กรีนซิตี้” ของสิงคโปร์มาใช้

ปัจจุบันสิงคโปร์กำลังพยายามก้าวไปสู่ความเป็น “กรีนซิตี้” เมืองสีเขียวสดใสที่แม้จะเล็ก แต่ทันสมัย ไม่เพียงนำยูนินาฟักอาศัยเท่านั้นแต่ยังเต็มไปด้วยประโยชน์ต่อการทำงานและการใช้ชีวิตทั่วไปได้อย่างเต็มที่ ด้วยการทำให้ประเทศเล็กๆ แห่งนี้บรรลุถึง “กรีนมาร์ค” คะแนนทางด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ 80 จาก 100 อันหมายถึงความเป็นเมืองที่มีสถานะแวดล้อม “ดีที่สุดในโลก” เท่าที่โลกเคยมีให้ได้ภายในปี ค.ศ.2030 นี้

ผู้ที่ให้คำอธิบายถึงแนวคิดและปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังเรื่องนี้ของสิงคโปร์ได้ดีที่สุด หนีไม่พ้น **ซ็อง กุน เอียน** ผู้หญิงคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ประธานบริหาร คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาเมืองและการเคหะ (เฮชดีบี) ของสิงคโปร์

ซ็อง กุน เอียน เป็นสถาปนิกและนักผังเมืองระดับ “ผู้เชี่ยวชาญ” มีผลงานเรื่องชื่อซึ่งเป็นที่ยอมรับกันไม่เพียงในประเทศเท่านั้นแต่ยังยกย่องกันไปทั่วโลก

ซ็อง กุน เอียน ทำงานด้านสถาปัตยกรรมและผังเมืองมานานกว่า 35 ปี มีส่วนไม่น้อยในการก่อรูปสิงคโปร์ตั้งแต่ยังเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยสลัม แออัด มีแม่น้ำเป็นทางระบายน้ำ และถึงขยะ ให้กลายเป็นเมืองที่สะอาดทันสมัย มีสาธารณูปโภคที่เชื่อถือได้ในเวลานี้ สามารถรองรับประชากร 5.6 ล้านคนได้แบบสบายๆ ทั้งที่มีขนาดเพียงครึ่งหนึ่งของมหานครลอนดอนเท่านั้นเอง

สิ่งแรกที่ **ซ็อง กุน เอียน** พุดถึงก็คือการให้ความสำคัญกับพื้นที่สีเขียวสูงสุดสำหรับโครงการพัฒนาเมืองทุกโครงการ โดยผ่าน

มาตรการสร้าง “แรงจูงใจ” ให้เกิดขึ้น

“เราต้องการแทนที่พื้นที่สีเขียวที่เราสูญเสียไปบนพื้นดินเพราะการพัฒนาด้วยพื้นที่สีเขียวลอยฟ้า บนระเบียงตึกระฟ้าต้องมีสวนลอยฟ้าขึ้นมาทดแทน เพื่อเพิ่มพื้นที่สำหรับพักผ่อนเล่นนันทนาการและการสังสรรค์ชุมชนมากขึ้น”

ซ็อง กุน เอียน ระบุ พร้อมกับยกตัวอย่างว่า ในโครงการพัฒนา มารินา เบย์ นั้น กำหนดให้ยึดถือนโยบาย “ทดแทนพื้นที่สีเขียว” นี้แบบ 100 เปอร์เซ็นต์ หรือโครงการ “พินนาเคิล แอท ดักซ์ตัน” ซึ่งเป็นกลุ่มอาคารที่พัฒนาเพื่อการเคหะที่สูงสุดในโลก ประกอบด้วยตึกสูง 50 ชั้น 7 ตึก บริเวณชั้นที่ 26 กับชั้นที่ 50 จะมี “สวนสาธารณะลอยฟ้า” เชื่อมต่อกันตลอดทั้ง 7 อาคาร ภายในสวนมีเส้นทางสำหรับจ็อกกิ้งออกกำลังกายและสถานีเพื่อออกกำลังกายหลายๆ จุด เป็นต้น

ซ็อง กุน เอียน ยอมรับว่า สิงคโปร์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความหนาแน่นแออัดได้ โจทย์ใหญ่จึงเป็นเรื่องที่ว่า ทำอย่างไรถึงจะทำให้ความหนาแน่นนั้น “น่าอยู่” ซึ่งในความเป็นจริงก็คือการรังสรรค์ให้ทุกคนสามารถอยู่ได้อย่างมี “คุณภาพที่ดี” ในชีวิตแม้แออัดหนาแน่นก็ตาม

การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึงผู้คนทั้งหมดต้องให้ความสำคัญกับสวนสาธารณะและพื้นที่สำหรับเล่นนันทนาการสูงสุด สร้างสมดุลให้เกิดขึ้นกับอาณาบริเวณที่เป็นร้านค้า, โรงเรียน, สถานบันเทิง, การสาธารณสุข, และสถานที่เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง ต้องสร้างสัดส่วนที่มี “สีเขียว” (ต้นไม้) และ “สีฟ้า” (น้ำ) ประกอบขึ้นมาให้เหมาะสม

สิงคโปร์ มีตึกระฟ้ามากมายแต่ก็มีพื้นที่สีเขียวและสีฟ้า ที่เป็นสวนสาธารณะ, ธารน้ำ และสระแทรกตัวอยู่ทุกหนทุกแห่ง เป็นเมืองขนาดเล็กแต่มีต้นไม้ปกคลุมอยู่ถึง 3 ล้านต้น แถมยังมี “ป่าฝนเวอร์จิน” ที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นหัวใจของเกาะ

สิงคโปร์อีกต่างหาก

ในกรณีของ มารินา เบย์ สิงคโปร์ไม่เพียงสร้างพื้นที่เมืองใหม่ขึ้นมา ยังสร้าง “แหล่งสำราญน้ำจืด” ที่ใหญ่ที่สุดในโลกขึ้นมาพร้อมกันไปด้วย นอกจากนั้นยังกันพื้นที่ 250 เอเคอร์เอาไว้สำหรับ “การ์เดน บาย เดอะ เบย์” สวนสาธารณะที่เป็นปอดของเมืองเอาไว้ด้วย

ซ็อง กุน เอียน บอกว่า สิงคโปร์กำลังเชื่อมต่อสวนสาธารณะทั้งหลายในประเทศเข้าด้วยกัน ด้วยสะพานที่ออกแบบมาให้เป็น “ไอคอน” เพื่อการนี้โดยเฉพาะ เมื่อขยายโครงข่ายของสะพานออกไปทั่วประเทศ คนสิงคโปร์ก็ได้เส้นทางสำหรับวิ่งและขี่จักรยานเพิ่มขึ้นมากถึง 400-500 กิโลเมตร

เฮชดีบี รับผิดชอบในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับคนสิงคโปร์ทุกคน ทุกวันนี้พลเมืองสิงคโปร์มีที่พักอาศัยได้สัญญาเช่า 99 ปีกับเฮชดีบี

เฮชดีบี กำลังริเริ่มโครงการใหม่ๆ เพื่อตอบสนองต่อการใช้ชีวิตในแบบคนเมือง อาทิ โครงการ สมาร์ท เวิร์ก เซ็นเตอร์ ที่จะเป็นศูนย์การทำงานร่วมกันของพนักงานจากหลายบริษัท ที่อยู่ใกล้กับที่พักอาศัย ลดความจำเป็นในการเดินทาง เพิ่มผลผลิต และส่งเสริมให้เกิดสมดุลในการทำงานและการใช้ชีวิต, โครงการ เทเลเมดิซีน หรือการแพทย์ทางไกลที่จะดูแลผู้สูงอายุได้ดีกว่าเดิมและมีประสิทธิภาพกว่าเดิมทั้งๆ ที่ยังอยู่ในที่พักของตัวเอง เป็นต้น

ชื่องานเขียน บอกว่า เทคโนโลยีใหม่ๆ กำลังเปิดทางให้ สิงคโปร์ ขยายพื้นที่พักอาศัยลงไปใต้ดินได้ในอนาคต ผู้เชี่ยวชาญด้านผังเมืองของสิงคโปร์ กำลังเริ่มพัฒนา “มาสเตอร์แพลน 3 มิติ” สำหรับการพัฒนาเมืองใต้ดินของสิงคโปร์ อยู่แล้วในเวลานี้ ทั้งหมดนี้เป็นแนวทางเพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน ฝุ่น อย่างยั่งยืน